Donderdag 30 September 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 4017

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonaags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

KREMENTSJUG ONTZET.

8e Leger bereikt Manfredonia; Pompeii en San Severino nabij Napels veroverd.

Felle strijd in Joegoslavië; guerrilla-legers op 150 kilometer van Duitse grens.

Brits bombardement op Bóchum.

DE STRIJD OM NAPELS.

Noland Norgaard seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika: Het 5e leger heeft de Duitsers van hun laatste bergstellingen boven Salerno verdreven en achtervolgt den vijand op de vlakte binnen 25 kilometer van Napels, welks val elk ogenblik verwacht kan worden. Bij het verdrijven van de Duitsers van hun sterke bergstellingen ten Zuiden van Napels rukte het vijfde leger vooruit en veroverde het het spoorwegstation Nocera op 30 kilometer ten Zuid-Oosten van Napels. De laatste aanval verdreef de Duitsers van de hoogten ten Noorden en ten Westen van Salerno en drong hen tot een belangrijke terugtrekking. Geallieerde troepen aan de rechtervleugel van het 5e leger veroverden Salza op ongeveer 56 kilometer ten Oosten van Napels en 13 kilometer ten Noord-Westen van Cassano.

Een luchtoffensief op troepenconcentraties en de terugtrekkende Duitsers werd door het slechte weer belemmerd. Een Geallieerd escadrille vliegtuigen ontmoette enige vijandelijke jagers, waarvan één werd neergeschoten. Geallieerde jagers en gevechtsbommenwerpers vielen een kleine colonne van motorvoertuigen aan, terwijl andere vliegers doorgingen met patrouillevluchten boven het strijdgebied. Geen enkel Geallieerd vliegtuig ging bij deze verrichtingen verloren.

Castellamara, een belangrijke vlootbasis aan de Zuidkust van de Golf van Napels, viel in Geallieerde handen, toen de Duitse terugtrekking begon, welke zeker niet zal stoppen alvorens men de rivier Ventura ten Noorden van Napels bereikt heeft. Het 5e leger maakte een voortgang van 10 kilometer in Noordelijke richting en volgens het laatste bericht zal het leger zich bevinden binnen 12 kilometer van Avellino, een spoorwegknooppunt en tevens de sleutel voor de binnenlandse verbindingen ten Oosten van Napels.

De verovering van Avellino zal een bedreiging zijn voor elke Duitse poging om waar ook ten Oosten of ten Zuiden van Napels stand te houden. Generaal Mark Clark zal wel voordeel halen uit de doorbraak bij Salza en de Duitse pogingen om hun troepen terug te trekken.

Geallieerde pantserstrijdkrachten, die tot nog toe niet zijn gebruikt in de ruwe bergstreek, zullen direct naar de vlakte beneden gevoerd worden om van de situatie gebruik te maken. De pantserstrijdkrachten deden een aanval op Nocera en aanvallen van andere troepen verlengden de Geallieerde linie in Westelijke richting tot de kusten van de Golf van Napels. De Geallieerde strijdkrachten rukten vooruit na den vijand teruggedreven te hebben. De militaire zegsman verklaarde met nadruk: „De vijandelijke verdedigings-ring rondom Napels is gebroken" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 29.9).

HOE DE NAZIES IN NAPELS HUISHOUDEN.

Don Whitehead, die zich met de Noordamerikaanse Marine in de Golf van Salerno bevindt, seint in een vertraagd telegram van 26 September:

De eens zo schone havenstad Napels is thans een verwoeste stad van verschrikkingen. De wanhopige Duitse troepen heersen over de gemartelde stad door terreur. Zij verspreiden dood en vernieling, mitrailleren vrouwen en kinderen en dwingen soldaten en burgers zonder onderscheid tot slavenarbeid. Dengenen, die weigeren, wacht de dood.

Dit is het verhaal, dat uit Napels gebracht werd door verschrikte vluchtelingen, die ontsnapten in vissersboten en liever de verdrinkingsdood riskeerden dan de furie van hun vroegere bondgenoten.

Vele vluchtelingen zijn niet zo gelukkig, dat zij veilig uit de haven kunnen glippen, en worden in hun bootjes door de nazies met machinegeweren afgemaakt. Het blijkbare doel van de Duitsers is om wraak te nemen op het Italiaanse volk wegens het sluiten van de wapenstilstand met de Geallieerden en Napels zoveel mogelijk te vernielen opdat niets van enige waarde er zal overblijven als de Geallieerde troepen de stad nemen.

Grote rookwolken hangen boven de stad en doen de zwarte rook uit de Vesuvius nietig schijnen. Het gerommel der slopingswerkzaamheden is duidelijk hoorbaar op het eiland Capri, dat een vluchthaven wordt voor honderden vluchtelingen. Een vluchteling, die vroeg dat zijn naam niet genoemd zou worden uit vrees voor represaillemaatregelen tegen zijn bloedverwanten, zeide: „Er liggen vele lijken van Italianen op straten. Sommigen worden neergeschoten om hoegenaamd geen enkel andere reden dan dat zij op straat liepen. Ik zag een Duitser een Italiaanse soldaat doodschieten, die nog een geweer had. Een jongeman rende om het geweer op te pakken en ook hij werd gedood. Ik zag een Duits soldaat een sigaretteneindje op straat werpen. Een jongeling pikte het op en hij werd neergeschoten. Er heerst absoluut een terreur. Kruidenierszaken worden geplunderd. Het volk verhongert in zijn woningen en is bang op straat te komen.

De Geallieerde bombardementen hebben het grootste deel der havenwerken vernield en vele schepen tot zinken gebracht langszij de aanlegplaatsen. Ook havenden zij de eindpunten der spoorwegen. Wat de vliegtuigen niet vernielden dat pogen de Duitsers thans op te ruimen en volgens alle beschikbare berichten zetten zij vele niet-militaire gebouwen in lichterlaaie zoals het Opera-gebouw van Napels. Er woeden grote branden in het Zuidelijk deel van de stad waar de Duitsers de torpedo-fabriek, het militaire arsenaal, de gasfabrieken, de machinewerktuigfabrieken en de olie-opslagplaatsen rond de rangeerterreinen hebben opgeblazen.

Klaarblijkelijk is Napels in de eerste plaats voor de Geallieerden van belang als een grote haven. Sedert het begin van de invasie zijn alle troepen, pantservoertuigen, kanonnen en voorraden naar de stranden gevoerd door ondiepe vaartuigen. Zodra Napels genomen wordt kunnen schepen met grote diepgang hun ladingen aan de kaden lossen.

De voedselsituatie te Napels is acuut. Er worden geen voorraden naar de stad aangevoerd van de boerderijen waar er overvloedige voorraden van druiven, appels, perziken, noten en groenten zijn. Er breken ziekten uit en men vreest epidemieën.

Er komen vele vluchtelingen aan op Capri. Hier worden zij gescheiden uit vrees, dat de ziekten zich naar de eilanden zullen uitbreiden. De komst van 100 tot 200 personen per dag veroorzaakt grote druk op de geringe voedselbronnen van Capri.

Een waar leger van vluchtelingen trekt in Italië naar het Zuiden en teert op de gaven der Noordamerikanen of leeft van de liefdadigheid der boeren langs de weg. (Met de Noordamerikaanse Marine in de Golf van Salerno. (AP) 29.9.)

DE NAZIE-TERREUR IN NAPELS.

De Italiaanse radio, welke onder Duits toezicht staat, maakte bekend, dat de nazies „meedogenloze" represailles zullen nemen tegen het volk van Napels, indien het voortgaat „de strijd tegen de Engelsen en Noordamerikanen te belemmeren". De radio beweerde, dat de Regering van Badoglio op „misdadige wijze het volk opgestookt heeft tegen de Duitsers".

„De Napolitanen hebben vergeten, dat de vijand het bloed wil doen vloeien van hen, die zij aan zij gevochten hebben in ware kameraadschap met hun zonen en broeders op de slagvelden van Afrika, Sicilië en Rusland. aldus de radio onder nazie-toezicht. (New York, (AP) 30.9).

ITALIANEN IN ACTIEVE STRIJD TEGEN DE DUITSERS.

Er zijn sterke aanwijzingen, dat Italiaanse schepen, met Italiaanse bemanningen zowel als Italiaanse troepen aan land op het ogenblik in actieve strijd gewikkeld zijn in een georganiseerde poging tegen de Duitsers. De vraag of de regering van Badoglio in Italië de oorlog aan Duitsland zal verklaren, kan nu niet officieel beantwoord worden, maar het wordt algemeen geloofd, dat dit in de toekomst wel mogelijk zal zijn.

Er is goede reden om te geloven, dat zowel de Italiaanse vlootals koopvaardijschepen van kleinere maat in dienst zijn met volledige Italiaanse bemanning en dat georganiseerde Italiaanse troepen werkzaam zijn in Zuid-Italië ten minste achter de linies. De best betrouwbare inlichtingen beschrijven de situatie als volgt:

De regering van Badoglio werd geheel op de hoogte gesteld van de Brits-Amerikaanse verlangens en er waren geen aanwijzingen, dat Badoglio of de Koning verzet gepleegd zouden hebben. Aldus behoefden de Geallieerden geen bizondere druk te oefenen, opdat aan hun verlangens voldaan wierd.

De verhouding tot het verslagen Italië is gevestigd op de basis, dat het door zijn huidige houding zelf zijn toekomstige status zal moeten helpen bepalen.

Daarom acht men het mogelijk, dat Italië van de positie van verslagen vijand zal overgaan naar de positie van oorlogvoerend land aan de zijde der Geallieerden, waardoor het misschien een plaats aan de vredestafel zal kunnen bemachtigen. Dit is evenwel afhankelijk van de toekomstige gebeurtenissen.

Men neemt aan, dat Badoglio in eigen belang pogingen doet om de basis van zijn regering uit te breiden en het wordt waarschijnlijk geacht, ofschoon geen betrouwbare inlichtingen hieromtrent beschikbaar zijn, dat mannen als Graaf Sforza, die lange tijd in de Verenigde Staten van Noord-Amerika vertoefd heeft, zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze uitbreiding. Er is een gevoelen ontstaan onder de mensen, die in contact staan met het Departement van Buitenlandse Zaken, dat Badoglio's regering met de Geallieerden samenwerkt. Indien deze samenwerking voortduurt, zullen Italië mogelijk enkele „overtredingen" vergeven worden (Londen, (AP) 29.9).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD AFRIKA.

„Te land: De opmars aan het front van het 8e leger wordt bevredigend voortgezet. Aan de Oostkust is Manfredonia bereikt. Het 5e leger heeft nieuwe winsten geboekt door vooruit te trekken op de vlakte van Napels. Pompeii en San Severino zijn veroverd. De vijand blijft zijn terugtrekking dekken met uitgebreide slopingen".

In de lucht: Middelzware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht bombardeerden gisteren bruggen en wegenkruispunten rondom Cancello, Piana en Amorosi, terwijl gevechtsbommenwerpers een aanval deden op een brug nabij Apollinare. Er werden geen vijandelijke vliegtuigen ontmoet. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers voerden patrouillevluchten uit in het gevechtsgebied van Benevento. Doelen, die men tegenkwam, werden aangevallen. Van deze operaties wordt een onzer vliegtuigen vermist.

Thans is vastgesteld, dat nog 3 vijandelijke vliegtuigen op 25 September in luchtgevechten werden vernield. In de afgelopen nacht werden wegenkruispunten te Formia aangevallen door nachtbommenwerpers" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika. (AP) 30.9).

RUSSEN VEROVEREN KREMENTSJUG.

Stalin heeft een speciale dagorder uitgegeven, gericht aan Generaal Kanoinev, waarin hij de val bekendmaakt van Krementsjug, de laatste Duitse sterkte aan de Oostzijde van de rivier de Dnjepr. Krementsjug ligt tussen Kiev en Dnjepropetrovsk. Door de verovering van deze laatste grote sterkte op de Oostelijke oever van de midden-Dnjepr is de ontsnappingsweg voor de Duitse strijdkrachten ten Zuiden van Poltava afgesloten. Beide spoorlijnen van het Poltava-gebied naar Krementsjug zijn reeds doorgesneden en naar verwacht zouden vele Duitse troepen thans ingesloten zijn (Londen. (AP) 29.9).

JAPANSE TANKER IN DE GOLF VAN TONGKING TOT ZINKEN GEBRACHT.

Een Chinees communiqué luidt als volgt: „B 25's van de 14e Noordamerikaanse luchtmacht zwierven op 27 September boven de Golf van Tongking op zoek naar vijandelijke schepen. Een Japanse tanker van 200 voet werd gebombardeerd. Drie bijna-treffers werden geplaatst en nog een bom ontplofte onder het schip. Men zag de bemanning het zinkende schip verlaten. Van deze verrichting wordt 1 Noordamerikaans vliegtuig vermist" (Tsjungking, (AP) 30.9).

Het nieuws van vandaag.

De laatste Duitse sterkte op de Oostelijke oever van de grote Dnjepr is thans in Russische handen. In een speciale dagorder maakte Joseph Vissarionovitsj Stalin de overwinning bekend en wenste hij voor de zoveelste maal „dood aan de Duitse indringers".

De Russen belegeren thans nog de grote Dnjepr-steden Dnjepropetrovsk en Kiev. Reeds zijn zij in het bezit van Kievs Oostelijke voorsteden en fel vechten zij om de Duitse verdediging voor de stad te breken.

Ook in de richting van Gomel kwam het Rode leger verder vooruit alsook in de richting van Minsk, hoofdstad van Wit-Rusland.

Uit Italië zijn er ook belangrijke successen te melden. Napels is reeds half ingesloten door het Geallieerde 5e leger met de verovering van Pompeii en San Severino. Langs de Italiaanse Oostkust zette Montgomery's leger de opmars voort en bereikte Manfredonia aan de Golf welke naar deze plaats genoemd werd, bij de zogenaamde „spoor" van de Italiaanse „laars".

Vluchtelingen, die uit Napels op het eiland Capri belanden, doen de afschuwelijkste verhalen over de Duitse terreur in de eens zo schone havenstad. Men wordt op straat neergeschoten om hoegenaamd geen enkele reden. Kruidenierszaken worden geplunderd en cultuurinstellingen in lichterlaaie gezet. De nazies delen nu mede, dat er „communistische opstootjes" in Napels zijn en dat de Napolitanen de strijd tegen de Engelsen en Noordamerikanen belemmeren.

In Joegoslavië vallen de guerrillalegers van Tito verwoed aan. Op verschillende plaatsen worden de Duitsers teruggedrongen en in Noord-Italië is op 160 kilometer van de Duitse grens een formele slag gaande aan een front van 200 kilometer.

Zelfs de Duitsers verwachten belangrijke gebeurtenissen in de Balkan en deze verwachting werd nog vergroot door de aankomst van den met ons Koninkrijk geallieerde Koning Petar II met zijn Regering te Caïro.

In de afgelopen nacht kwamen wederom Britse bommenwerpers boven Duitsland.

Bochum, het grote centrum van de staal-industrie in het Ruhrgebied, moest eraan geloven. 8 Bommenwerpers worden van de onderneming vermist.

De Balkan bij het uitbreken van Wereldoorlog II.

De kleine landen van de Balkan waren de illustratie van een op de belangen van grote landen gebaseerde regeling.

Balkan-historie in vogelvlucht. III.

Het Congres van Berlijn dat in 1878 bijeenkwam heeft feitelijk de grondslagen gelegd voor de Balkan, zoals die voor het uitbreken van Wereldoorlog II was, ook al zijn er later door Balkan- en Wereldoorlog enkele veranderingen aangebracht.

De regeling van het Congres van Berlijn (waar Bismarck en Disraeli de leiding hadden) was een regeling die gebaseerd was op de belangen van grote mogendheden zonder dat met de belangen der rechtstreeks betrokken kleine mogendheden werd rekening gehouden. In het kort kwam de regeling hierop neer:

Bulgarije wordt als vorstendom, sterk verkleind, en schatplichtig aan den sultan;

Oost-Roemelië (het Zuidelijk deel van Bulgarije met Plovdiv als hoofdstad) krijgt zelfbestuur onder een Turksen gouverneur,

Macedonië komt aan den Sultan terug.

Oostenrijk-Hongarije mag Bosnië-Herzegowina bezetten (met het gevolg, dat ze het in 1908 naasten),

Roemenië, Serbië, Montenegro worden als onafhankelijke staten erkend.

Hellas wordt vergroot.

Het 3e Bulgarije, Sophia.

In Bulgarije wordt onder leiding van Rusland een vorst gekozen:

Alexander van Battenberg een Duits Officier en ver familielid van den leider der commando-aanvallen Lord Mountbatten. De keuze viel Rusland niet mee, want Alexander bleek alles behalve een vazal van Rusland en in 1885 verenigde hij Oost Roemelië met zijn eigen Bulgarije. Hierop zet Russland Koning Milan van Serbië, opvolger van den straks genoemden Milosj, tegen Bulgarije op. Milan noemt zich Koning van Serbië en Macedonië, hoewel Macedonië voor een groot deel bij Bulgarije behoort. Milan trekt in overmoed te velde, maar de Bulgaren trekken hem tegemoet, hakken zijn leger in de pan bij Zlivnitsa in 1885, een naam die nationale klank in Bulgarije heeft verworven. De slag bij Zlivnitsa heeft Bulgarije één gemaakt. Alexander van Battenberg wordt evenwel door Russische handlangers opgelicht en treedt af. Een tijdlang heerst de anarchie tot Prins Ferdinand van Saksen-Coburg-Gotha met behulp van Duitsland, Oostenrijk en Engeland Tsaar der Bulgaren wordt.

De dezer dagen overleden Boris III een zoon van dezen Ferdinand. Dat hij en zijn land aan Duitslands zijde stonden, was slechts de schuld van de rijke mogendheden, die Bulgarije hebben helpen verrijzen, maar het niet de middelen (leningen e. d.) hebben gegeven om zich te organiseren. Toen heeft Duitsland dat gedaan. De historie herhaalt zich later met Albanië.

Albanië wordt het laatst vrij, Macedonië wordt verdeeld.

Op Albanië na, was er van Turkije op de Balkan niets meer over.

De Balkanoorlog van Hellas, Serbië, en Bulgarije samen tegen Turkije (1912) maakte dit vrij bij Verdrag van Londen. Een achterneef van Koningin Wilhelmina Willem van Wied, wordt tot vorst gekozen en Nederlandse troepen helpen het land organiseren onder leiding van een Nederlands officier Kapitein Thomson, die op 15 Juni 1914 bij een opstootje te Durazzo door een kogel dodelijk wordt getroffen. Het Thomsonplein in Den Haag is naar hem genoemd.

De tweede Balkanoorlog, ook nog in 1913 uitgebroken, veranderde slechts de grenzen bij de Vrede van Bucuresti in 1913, waarvan van belang is dat de Dobroedzja (bij de Donaumond) van Bulgarije werd afgenomen en aan Roemenië kwam, oorzaak van een hevige vete tussen beide landen. De verbrokkeling van Macedonië, een land van 3.000.000 inwoners over drie landen, werd plechtig bezegeld om gecertificeerd te worden bij het wanhoopsverdrag van Neuilly in 1920.

De vrede van Bucuresti laat een klein Europees Turkije met slechts Constantinopel en Adrianopel (of Edirne) over. Bulgarije was verslagen en lag lam; Serbië en Roemenië konden zich niet verder uitbreiden naar Turkije en richtten zich op Oostenrijk-Hongarije, waaruit de Donauquaestie ontstaat, die uitloopt op Wereldoorlog I.

Beide landen, Serbië en Roemenië, treden tegen Oostenrijk in het veld, en vanzelfsprekend trok het door hen verslagen Bulgarije partij voor Oostenrijk-Duitsland, evenals Turkije.

De beide honden, die om het been gevochten hadden, kregen niets. Rusland niet, omdat het zelf ineen stortte. Oostenrijk niet, doordat het uiteenviel.

Roemenië breidt zich juist uit ten koste van Rusland (Bessarabië) en Hongarije (Zevenburgen); Serbië's oude droom van een Groot-Serbië van Stephan Dusjan krijgt kansen met de vereniging van Bosnië, Herzegowina, Croatië, Slovenië en Slavonië tot het „Koninkrijk der Serben, Croaten en Slovenen", welke naam in 1929 vervangen werd door „Joegoslavië".

Door de culturele verschillen tussen het aan den Turk ontworstelde Serbië en het aan Oostenrijk ontworstelde Croatië, was dit land aan een innerlijke verdeeldheid prijs gegeven.

Albanië's vorst was gevlucht en een stamhoofd uit de Albaanse bergen werkte zich op eerst tot president, later tot Koning Zog I. Het oude spel herhaalde zich: de mogendheden die het land in het aanzien hadden geroepen hielpen verder niet, zodat Italië hier de kans schoon zag en het land met goud bekocht.

Hellas kreeg stukken van verslagen landen Bulgarije en Turkije bij de Vrede van Sèvres, waarbij de traditie werd voortgezet, dat landen die verloren hebben uiteen gereten moeten worden zodat een vredesverdrag meteen het zaad uitwerpt voor een volgende oorlog, omdat de bewoners van zulk een land dit natuurlijk op de duur toch niet gedogen. Een kleine Turks-Griekse oorlog herzag dit verdrag van Sèvres nog enigszins voor wat de onrechtvaardigheden betrof die aan Turkije waren aangedaan.

De heersers op de Balkan.

Van de oude dynastieën, die in de Balkanlanden heersten voor de Turk er kwam, was in de 19e eeuw niets meer over. Zodoende rest ons na te gaan waar de weer herstelde — of soms niet gecreëerde — landen hun vorsten zochten, want zoals men zich herinnert, zijn alle Balkanlanden koninkrijken. In de practijk kwam het er vlak voor Wereldoorlog II evenwel op neer, dat alle Balkanlanden dictaturen waren. In Hellas en Joegoslavië met een dictator naast den koning (resp. Metaxas en Stojadinovitsj) in de andere landen met de dictatuur verenigd in de persoon des konings.

Bij het uitbreken van Wereldoorlog II dan regeerde in **Hellas** George II, die thans in Engeland zit. Deze George was de kleinzoon van George I, die zelf weer een Deense prins was en verwant was aan het Engelse vorstenhuis.

Het Huis van dezen George is in Hellas aan het bewind gekomen, nadat het Beierse Huis (Otto, niemand meer), dat na de vrijwording op de troon gekozen was, verdreven was als gevolg van wansucces in de Krimoorlog. De Deense George — feitelijk heette hij Willem, maar omdat deze naam in Hellas onbekend is, hernoemde hij zich George — werd met Engelse hulp voor Otto in de plaats gekozen.

In Albanië regeerde Koning Zog I, Prins Willem van Wied werd voor Wereldoorlog I al verdreven en woont momenteel nog in Wenen, waar hij zich nog steeds „Vorst van Albanië" noemt. Na Wereldoorlog II was Albanië eerst een republiek welker Minister-President zekere Zogoe werd, zelf van een familie van stamhoofden. Zogoe zelf volgde zijn vader als stamhoofd op, toen zijn oudste broer wegens onbekwaamheid was afgezet. Zogoe wist het zo in 1924 tot President van de republiek te brengen en liet zich in 1928 tot Koning uitroepen, waarna hij zijn naam in Zog veranderde. Zoals bekend werd juist op de dag voor de Italiaanse invasie aan Zog, die in 1938 getrouwd was met een Hongaarse katholieke gravin, een troonopvolger geboren, die heelhuids naar veiliger oorden kon worden overgebracht.

In **Joegoslavië** regeerde Petar II, nazaat van den vroeger genoemden Kara George, die in 1804 de eerste, maar mislukte, opstand der Serben geleid had en wiens Huis op de troon kwam, toen het concurrerende Huis van Obrenovitsj in 1903 uitgemoord werd.

In Bulgarije regeerde tot voor enkele weken Boris III, die wat zijn geslacht aangaat, niets te maken had met zijn naamgenoot Boris I, die Bulgarije kerstende in de 9e eeuw. Bij de vrijwording kwam onder Russische invloed zoals boven opgemerkt eerst zekere Prins Alexander van Battenberg aan het bewind, die evenwel na enkele jaren in 1876 al tot afstand werd gedwongen, waarna de reeds genoemde Duitse Prins Ferdinand van Saksen-Coburgh-Gotha gekozen werd, onder wien Bulgarije zich verenigde door de verdrijving van den Turksen gouverneur uit Plovdiv en het winnen van de slag bij Zlivnitsa. Deze Ferdinand was katholiek, doch heeft zijn kinderen in de Orthodoxe Bulgaarse Kerk laten dopen. Na Wereldoorlog I is Ferdinand opgevolgd door zijn zoon Boris III, die juist dezer dagen werd opgevolgd door zijn 6-jarigen zoon Simeon II, genoemd naar den tsaar (zie het artikel van verleden week Vrijdag) onder wien Bulgarije de grootste uitgebreidheid had.

In **Roemenië** tenslotte is in 1866 een lid van de katholieke tak der Hohenzollerns koning geworden: Carol I. Deze Carol I is in 1914 opgevolgd door zijn neef Ferdinand (tweede zoon van Carols broer Leopold van Hohenzollern, de candidaat voor de Spaanse troon in 1870, waaruit de Frans-Duitse oorlog van 1870 ontstond). Deze Ferdinand, die getrouwd was met een Engelse prinses Mary, koos ook de Engelse zijde in Wereldoorlog I en door de overwinning van de Entente (de „Geallieerden" uit Wereldoorlog I) werd Roemenië dat feitelijk al een onvoordelige vrede had moeten sluiten met het zoveel sterkere Bulgarije, toch nog sterk uitgebreid. Toen Ferdinand in 1927 kwam te overlijden, volgde aanvankelijk niet zijn zoon Carol hem op, omdat deze juist een jaar tevoren, afstand van zijn koninklijke rechten had gedaan.

Michael, zoon van dezen Carol en kleinzoon van Ferdinand, werd dus tot koning uitgeroepen, waarop Carol tot andere gedachten kwam en toch koning werd als Carol II.

gebracht, waar zij rustig erover kunnen nadenken of moordaanslagen inderdaad de voorkeur verdienen."

EEN HARTELIJK COMPLIMENT VOOR ONZE K.L.M.

De Heer Welch Pogue, voorzitter van de Noordamerikaanse „Civil Aeronautics Board" heeft aan de „New York Times" verklaard, dat hij een luchtvaart-conferentie van de „Grote Vier" voorstaat, tezamen met al die kleinere mogendheden, die bereid zijn deel te nemen aan een overeenkomst ten opzichte van het internationale luchtverkeer, op grondslag van wat iedere natie wenst te verrichten op dit gebied.

De „New York Times" schrijft naar aanleiding van deze verklaring onder andere: „De Nederlanders hebben nog de overblijfselen van hun eens zo prachtige K.L.M., die een belangrijke factor in het wereld-luchtverkeer was. Nog onlangs kreeg zij toestemming haar nieuwe dienst Curaçao — Miami te openen. Evenzeer hebben haar bemanningen en vliegtuigen grote diensten bewezen aan de Geallieerde oorlogsinspanning vooral op de lijn Londen — Lissabon. De Nederlanders hebben het alleszins verdiende recht te deze te worden geconsulteerd. De Noordamerikaanse luchtvaart is de beste ter wereld, behalve de Nederlandse, van de K.L.M."

FORT DEN HAAG.

's Gravenhage is thans officieel verdeeld in de „versterkte stad" en de woonstad. Alle verbinding, zo deelt het „Algemeen Handelsblad" mede, tussen beide stadsdelen is verbroken. De burgemeester benoemde wethouder H. A. J. Ipenburg tot zijn vertegenwoordiger in de versterkte stad.

OSSENVOORDE EERT ONZE KONINGIN.

De aloude Universiteit van Ossenvoorde zal aan onze Koningin het eredoctoraat in de rechtwetenschappen verlenen. Verwacht wordt, dat Hare Majesteit op 14 October het ere-diploma eigenhandig in ontvangst zal nemen.

LANDING OP SUMATRA.

De Tokiose correspondent van het Duitse nieuwsbureau Transocean meldt dat de Japanners een Geallieerde landing op Sumatra verwachten.

GROOT GEALLIEERD BAL IN BOGOTA.

In het Teatro Colón van Bogotá zal op Zaterdag 16 October aanstaande een groot Geallieerd Bal gehouden worden onder de auspiciën van „The American Society of Colombia" en „The British Community Council". De opbrengst is ten bate van de liefdadigheidsinstellingen der Geallieerde landen. De onderdanen der verschillende landen in de Colombiaanse hoofdstad zullen in hun nationale klederdrachten verschijnen. Ook zal door elk land nog een typische scène ten tonele gebracht worden. Het Bal is georganiseerd door de Vrije Denen.

Nederland.

VOOR DE PEETVADERS: EEN INSIGNE.

Een Koninklijk Besluit is verschenen waarbij officieren en manschappen der Nederlandse koopvaardijvloot gerechtigd worden een speciaal insigne te dragen als peetvaders van Prinses Margriet. Het Koninklijk Besluit beschrijft in bizonderheden hoe dit insigne eruit ziet: in het midden bevindt zich een Margriet met een gouden hart (voor officieren), met een oranje hart (voor anderen dan officieren).

MINISTER KERSTENS INSTALLEERT EEN NIEUWE COMMISSIE.

Minister Pieter Adriaan Kerstens heeft een commissie geïnstalleerd, die Prof. Dr. J. Eggens tot voorzitter heeft welke zich zal bezig houden met de beroepsaangelegenheid van het personeel der Nederlandse koopvaardijvloot. De minister zeide in zijn installatierede dat het in het leven roepen van deze commissie de laatste van een reeks maatregelen is ter regeling van de arbeidsvoorwaarden, die ontstaan zijn door het vaarplichtbesluit van 1942 en de requisitie van schepen door de regering. „Het werk dezer Commissie zal zijn de grootst mogelijke harmonie tot stand te brengen tussen de autoriteiten die de schepen in de vaart hebben en allen die onder haar bevelen staan. Zware plichten rusten door de vaarplicht op de zeelieden en de noodzakelijkheid tot discipline, voornamelijk het handhaven van het gezag der kapiteins maakt dit alles noodzakelijk" zeide de minister, die ook nog mededeelde dat binnenkort een adviserende commissie voor arbeidsaangelegenheden zal worden ingesteld: waarin werkgever en werknemer gelijkelijk zal zijn vertegenwoordigd. Tot nu toe konden geschillen in hoger beroep slechts door den minister worden beslecht, thans zal dit bij de nieuwe commissie berusten.

De Minister zeide verder nog, dat deze Commissie berust op zijn vertrouwen in de goede wil, daarin gelijkelijk vertegenwoordigde, partijen. Voorzitter Prof. Dr. J. Eggens, zo voegde de Heer Kerstens hier nog aan toe, is voorbeeldig als een „neutraal" voorzitter, die een man van wet en recht is en aan geen van beide partijen in welk opzicht ook is verbonden. „Ik wil mij niet in de interne aangelegenheden Uwer Commissie mengen, gij moet Uw eigen werkwijze bepalen, doch ik moge wel wijzen op de wenselijkheid spoed te betrachten bij het nemen van beslissingen die van groot belang voor de zeelieden zijn." Een zelfde procedure zal worden gevolgd, volgens dezelfde beginselen, te New York en in **Curaçao**. „Een goed contact tussen de verschillende autoriteiten is belangrijk teneinde het vlotte functioneren van dit alles te verzekeren en wanneer de Commissie haar taak met succes volbrengt dan zal dit er ten zeerste toe bijdragen de moeilijkheden die de oorlog ook op dit gebied met zich medebrengt te beëindigen."

ONTWRICHTING.

De bevolking van Soerabaya bedraagt thans 580.729 zielen. Voor de oorlog was dit getal ongeveer 400.000; dit duidt op werkloosheid in de omliggende landbouwstreken.

MOEILIJK.

Meer dan een jaar geleden hebben de Duitsers in Nederland een prijsvraag uitgeschreven voor een Nederlands geschiedenisboek ten gebruike op de lagere scholen; op 1 Juli 1943 was de sluitingsdatum voor inzendingen. Deze werd uitgesteld tot 1 Augustus. En vervolgens tot 1 October. Blijkbaar is er nog niets behoorlijks ingestuurd.

ZIJ GAAN DREIGEN.

N.S.B.-er Max Blokzijl heeft onlangs op een N.S.B.-vergadering te Arnhem gezegd: „Zij, die menen, dat zij kunnen voortgaan met het plegen van daden van terreur tegen N.S.B.-ers en vrij uitgaan, hebben het mis. Spoedig zal het duidelijk worden, dat wij niet van plan zijn zulke gangster-methodes langer te verdragen. Wanneer de werkelijke daders niet voor het gerecht kunnen worden gebracht, zal een groot aantal Nederlanders, die er voor bekend staan, dat zij deze daden goedkeuren, voor de duur van de oorlog naar een veiliger plaats worden over-

OVERLEDEN.

Dr. H. J. (Deetje) Kessler eens een beroemd Nederlandse voetballer, is op 52-jarige leeftijd te Amsterdam overleden. Op zijn 18e jaar speelde hij voor de eerste maal in het Nederlandse elftal. Hij droeg het Oranje hemd 21 keer en was tevens een uitnemend tennisser en cricketer.

— De bekende Nederlandse wijsgeer Dr. J. D. Bierens de Haan is op 76-jarige leeftijd te Haarlem overleden. Hij schreef tal van boeken, was voorzitter van de Spinoza-vereniging en van vele andere geleerde genootschappen en was docent aan de school voor wijsbegeerte te Amersfoort.

Het overlijden in Nederland wordt gemeld van P. J. van der Velden Erdbrink (85 j.) en J. M. van Wickevoort Crommelin (75 j.) oud-zee-officieren en van A.L.J. Bruinsma, oud-hoofdinsecteur der bosbouw in Nederlands Indië (90 j.).

PERSONALIA.

Benoemd tot: hoofdingenieur van de Rijkswaterstaat in vaste dienst Ir. J. A. Beckering Vinckers (te Hoorn); Ir. A. Eggink (te Arnhem); Ir. P. T. Hoolsema (te Terneuzen); Ir. A. F. Spruyt (te Breda); tot idem in bizondere dienst: Ir. A. Wiebes (te 's Gravenhage); tot burgemeester: van Berkhout J. Kwantes; van Vlaardingen W. Hansen; van Onstwedde A. Fransema; van Ruurloo W. ten Hoopen; van Dordrecht J. G. van Houten; van Geldermalsen J. F Remmelt; van Valkenburg O. J. P. Schmalbach; van Grathem F. H. Th. Wetjens (reeds burgemeester van Boxmeer); vice-president van het Gerechtshof te Amsterdam: Mr. J. G. Meilink; president van de Rechtbank te Dordrecht Mr. M. van Aken; rechter te Rotterdam: Mr. H. B. van Riessen; raadsheer Gerechtshof 's Gravenhage Mr. J. Tuinstra (kapitein der infanterie op non-actief; wnd. Commandant van het Vrijwilligers Legioen Nederland); griffier Economisch Gerechtshof te Nijmegen Mr. T. A. Atema.

Ontslagen (onmiddellijk ingaand en oneervol) als burgemeester van: Haarlemmermeer E. Derks, Helmond A. J. W. M. Moons; Budel J. J. W. van Hout; Made A. J. A. van Gils; St. Oedenrode Jhr. H. L. J. M. van Rijckevorsel van Kessel; Werkendam J. de Bruijne; Uden C. L. Buskens; Nieuwe Tonge R. Sterk; Heerde Mr. J. D. Koster; Eysden Mr. W. H. M. J. Lambooy; Oss Mr. L. J. H. C. A. de Bourbon; Gulpen Jhr. Mr. R. A. Th. van Rijckevorsel; Den Helder G. Ritmeester.

DE NEDERLANDSE GULDEN EN DE BELGISCHE FRANC.

Vorige week maakten wij melding van een Reuterbericht als zouden de Belgische franc en de Nederlandse gulden met elkander worden verbonden. Thans is dit officieel bevestigd, door de Nederlandse en Belgische regeringen te Londen. Men noemt dit: de eerste concrete stap naar de verwerkelijking van een internationaal monetair plan. Beide regeringen hopen hiermede een bijdrage te leveren tot de internationale samenwerking en de ontwikkeling der goede-nabuur-politiek.

ONTSLAGEN.

Doctor Arthur Seyss Inquart heeft Dr. Ir. Wentholt ontslagen als directeur-generaal van het Departement van Verkeerswezen en Binnenlandse Scheepvaart. Men weet, dat kortgeleden ook de secretaris-generaal van hetzelfde Departement Dr. D. G. W. Spitzen werd ontslagen.

GEFAALD.

Dat de pogingen der Duitsers om in Nederland „oud" gemunt geld in handen te krijgen, zijn gefaald blijkt uit het feit dat, sedert 16 Januari 1942, zijn ingeleverd: rijksdaalders 1.33 procent; gulden 5 procent; halve guldens 4 procent; kwartjes 2.25 procent; dubbeltjes 4.5 procent; stuivers 7 procent; halve stuivers 14 procent; centen 9 procent.

PLAGERIJTJE.

Volk en Vaderland vertelt dat vele bioscoophouders de Duitsers irriteren door filmadvertenties van vroeger te vertonen (zeep, koekjes, reukwater, sigaren, sigaretten) onder de verzamelnaam „wat wij nooit vergeten".

DE GEMAKKELIJKE DOOD.

Bij decreet van Doctor Arthur Seyss Inquart zijn thans alle gewone politierechtbanken in Nederland tijdelijk bevoegd verklaard de doodstraf uit te spreken voor „terroristische daden."

R.K. UNIVERSITEIT TE NIJMEGEN.

Een nazie-gerechtshof heeft bezit genomen van de Katholieke Universiteit te Nijmegen (Nederland). Het Nazie-hooggerechtshof zetelt in de grote aula. Zoals men zich herinnert werd de Katholieke Universiteit te Nijmegen en de Calvinistische Universiteit te Amsterdam [dit is dus de V.U. — Red.] op 13 April 1943 door het Departement van Onderwijs in Nederland opgeheven verklaard.

REEDS MEER DAN DUIZEND.....

Bij de begrafenis van den N.S.B.-er Kerlen, die als hoofd der Utrechtse politie door onbekenden werd doodgeschoten, zeide Anton Mussert: „Vandaag is het Kerlen, morgen kunnen wij het zijn, reeds meer dan duizend der onzen zijn doodgeschoten."

DE AARTSBISSCHOP VAN YORK UIT MOSKOU TERUG.

Vermeld wordt, dat de Anglicaanse Aartsbisschop van York Rusland verlaten heeft na de beste wensen ontvangen te hebben van den Aartsbisschop op dezelfde wijze e prijs successievelijk ders van de Russische Orthodoxe kerk. De Aartsbisschop van York heeft 9 dagen in Moskou doorgebracht, terwijl Hij kerken bezocht, plechtigheden bijwoonde en besprekingen hield met kerkelijke leiders (Moskou, (AP) 30.9).

BRITSE TROEPEN IN POMPEII.

Een bericht van de Associated Press deelde mede, dat geoefende Britse troepen Pompeii zijn binnengedrongen (Londen, (AP) 29.9).

BUITENLAND.

PAUS HERVAT AUDIENTIES.

De Zwitsers radio deelde mede, dat Zijne Heiligheid de Paus Woensdag zijn gebruikelijke audiënties heeft hervat (Londen, (AP) 29.9).

KONING PETAR VAN JOEGOSLAVIË IN CAIRO AANGEKOMEN.

Op 28 September jl. is Koning Petar van Joegoslavië met zijn staf op een Engelse torpedojager uit Londen in Caïro aangekomen. Zijn tegenwoordigheid in het Midden-Oosten gaf aanleiding tot bespiegelingen, dat belangrijke gebeurtenissen met betrekking tot de Balkan niet ver meer zijn. Door de aankomst van den Koning en den Eersten Minister Bozidar Puritch is de zetel van de Joegoslavische regering thans van Londen naar Caïro verplaatst (Caïro, (AP) 29.9).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het Joegoslavisch communiqué gelijk uitgezonden door de Vrije Joegoslavische radio: „In Herzegovina, Sandzal en Montenegro worden succesrijke offensieve verrichtingen voortgezet. Zeer hevige slagen worden geleverd nabij de steden Beleczn, de hoofdstad van Montenegro, Niksic, Bejlo Polje en Kolacin.

In het gebied van Split zijn hevige gevechten gaande. In de haven van Susak worden alle stellingen krachtig gehouden en hevige verliezen toegebracht aan den vijand. Eenheden van het 1e Croatische corps hebben geslaagde aanvallen gedaan op een Duitse colonne, welke zich van Bihac naar Knin begaf. 60 Duitse soldaten werden gedood, 11 motorvoertuigen werden vernield. Andere eenheden deden de Duitse militaire trein op de spoorlijn van Brod naar Zagreb derailleren. In Slowenië hebben Sloweense partijeenheden alle Duitse aanvallen afgeslagen en haar eigen offensief geopend. Nabij Gorizia en Ljubljana moesten de Duitsers zich op vele plaatsen terugtrekken". (Londen. (AP) 30.9).

SPLIT BEZET.

Een communiqué van het Joegoslavisch bevrijdingsleger, uitgezonden door de radio der Verenigde Landen te Algiers, zeide: „Split, de haven aan de Adriatische Zee is ontruimd, ten gevolge van de vijandelijke druk, nadat er hevig gevochten werd. De oorlogsmaterialen, welke in de stad waren opgeslagen zijn vernield." Eergisteren meldden de Duitsers de bezetting van Split (New York, (AP) 29.9).

HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het Duitse communiqué van Woensdag zegt:

„De Duitsers zijn gewikkeld in grote offensieve gevechten in de strijd bij de Dnjepr en hebben gisteren tijdelijk enige grond moeten afstaan, maar door tegenaanvallen werden de verliezen hersteld."

De Duitsers zeggen, dat Russische bommenwerpers een aanval deden op Constanza, de Roemeense haven aan de Zwarte Zee. Nieuwe Russische aanvallen op verschillende punten aan de Westelijke oever van de midden-Dnjepr zouden zijn verijdeld. Ook zeggen de Duitsers, dat de zware regens in Zuid-Italië de krijgsverrichtingen ernstig hebben gehinderd, terwijl losmakingsbewegingen onverstoord door ons werden voortgezet" (Londen, (AP) 29.9).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„De vijand deed gisteren nog hevige aanvallen op het eiland Cos. Een vijandelijke bommenwerper werd vernield. In de nacht van 28 op 29 September werden vliegvelden in Hellas en op Rhodes gebombardeerd. Van al deze verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist". (Caïro, (AP) 30.9).

GEALLIEERDEN NEMEN SAN ANGELO.

De radio der Verenigde Landen te Algiers zeide, dat de Geallieerde troepen San Angelo, een wegenkruispunt ten Oosten van Napels, veroverd hebben. (Londen, (AP) 29.9).

DUITSERS OP CORSICA STEEDS MEER IN HET NAUW.

Het Franse communiqué maakte bekend, dat de Duitsers thans nog maar in het bezit zijn van het Bastia-Borgo-Forellio gebied op Corsica. Piedicroce, een belangrijk centrum van de vijandelijke weerstand, werd Dinsdag door de Fransen bevrijd. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 29.9).

SENAAT NEGEERT FULBRIGHTS RESOLUTIE.

Het subcomité voor Buitenlandse Zaken van de Noordamerikaanse Senaat besloot de resolutie van Fulbright voor een na-oorlogse deelneming van de Verenigde Staten aan de internationale zaken te negeren en zijn eigen verklaring over de buitenlandse politiek op te stellen. Het voorstel van Fulbright werd met overweldigende meerderheid van stemmen door het Huis van Afgevaardigden aangenomen (Washington, (AP) 29.9).

Een Nederlandse houding.

De Luitenant ter Zee van de Nederlandse Zeemacht, Etienne Henri Larive, ontsnapte vijfmaal uit Duitsche gevangenkampen, tot hij eindelijk zo gelukkig was Engeland te bereiken en weer in de Nederlandse Marine zijn plicht te kunnen doen.

De geschiedenis hoe deze 26 jarige officier door de mazen van het uitgebreid Gestapo-netwerk heengekomen is en zelfs twee andere officieren behulpzaam kon zijn om te ontsnappen, is enige tijd stil gehouden, om andere mannen, die vluchten wilden, dit niet onmogelijk te maken.

De wijze waarop hij uit zijn laatste gevangenis slipte, een kamp, dat extra streng bewaakt werd en gereserveerd was voor weer opgevangen weglopers, wordt natuurlijk nog geheim gehouden.

Luitenant Larive diende op de torpedojager de Jan van Galen, die op 13 Mei 1940 voor Rotterdam in de grond geschoten werd.

Na een hevig gevecht werd het door 31 achtereenvolgende aanvallen van bommenwerpers getroffen en in brand getroffen en in brand gestoken, waarna Luit. Larive met een groep matrozen aan den wal wist te komen en de verdedigers van Rotterdam hielp, totdat de straatgevechten ophouden moesten, toen het „Houdt op, houdt op met dat vuren" geblazen moest worden.

Larive werd toen overgebracht naar het gevangenenkamp te Hamm in Duitsland, omdat hij weigerde een verklaring te tekenen, dat hij de wapens niet meer tegen Duitsland zou opnemen.

Laat ons horen hoe hij verder vertelt:

„Vanaf het ogenblik dat de Nazie-politie mij oppikte af was ik besloten te ontsnappen. Toen ik te Hamm kwam bestudeerde ik de ligging enz. van het kamp en werkte een plan uit. Ik merkte op dat regelmatig elke dag gevangenen op rijen geplaatst werden voor de loods buiten de prikkeldraadversperring om pakjes, die voor hen met de post gekomen waren te ontvangen. Een dag ging ik mee in zo'n rij staan en terwijl iedereen vlijtig bezig was met de pakjes, kon ik mijn officiersjas uitsmijten en die verwisselen voor een half versleten sweater en een oliejas."

„Verder kon ik een mand vol stroo bemachtigen en ik sloeg die over mijn schouder, er zorg bij dragend mijn gezicht zoveel mogelijk te bedekken. De poging gelukte en ik wandelde onopgemekrt door een groep oppassers aan de grens van het kamp en ik sloeg de weg naar de stad in."

„In Hamm wisselde ik wat van mijn Nederlands geld in Marken en klom op de trein naar München. Ik kon aan het station geen spoorkaartje kopen, daar men dan legitimatiepapieren moest tonen, welke ik natuurlijk niet had. Het gelukte mij aan het wakend oog van den conducteur te ontsnappen tot wij in Uulm aankwamen, waar hij mij snapte, toen ik de trein verlaten wilde. Hij bracht mij bij den Stationscommandant. Nadat ik met zeer veel onderdanige verontschuldigingen aan dezen gezaghebber verteld had, dat ik mijn kaartje op de trein verloren had, werd ik van het station verwijderd, met de waarschuwing in het vervolg wat beter op te passen".

„Ik ging nu te voet verder. Net buiten Ulm werd ik door een boswachter aangeroepen en om van hem ontslagen te raken klauterde ik op een in beweging zijnde trein: doch de Conducteur had het gezien en ik was weer gevangen".

De drie volgende ontsnappingspogingen werden beproefd van een concentratiekamp nabij Breslau, waar 400 Nederlanders en Belgen opgesloten zaten. Hij was daar 8 maanden en zocht voortdur d naar kansen om weg te komen in overleg met een andere Nederlander.

Hij vertelt:

„De eerste keer kwam ik eruit met een compagnie Belgen, die voor lichaamsbewging een mars maakten. Ik droeg daarbij een Belgische uniform, maar mijn maat verloor de moed en ik had naar het kamp terug te gaan. Voor mijn tweede poging had ik burgerkleren bemachtigd en een bril, behorende aan een van de andere gevangen opgezet. Zo vermomd wandelde ik het kamp uit. Een Duitser hield mij echter aan en bracht mij naar het kamp terug. Ook mijn vierde poging mislukte ook toen ontdekt werd, dat ik bezig was mij door te graven naar een nonnenklooster, dat aan de barakken grensde".

Na deze laatste poging werd Luitenant Larisse naar het Colditzkamp gevoerd, een oud kasteel tussen Leipzig en Dresden, waar 450 Nederlandse, Britse, Poolse, Franse en Belgische gevangenen, die allen te voren reeds getracht hadden er vandoor te gaan, bewaakt werd door 400 soldaten.

De Nazies trachtten ruzies onder de verschillende gevangenen te verwekken, om ontsnappingsvoorbereidingen onmogelijk te maken: maar toen dit niet lukte werden allerlei straffen bedacht. Zij vertrouwden zelfs hun eigen wachten of de gewone opzichters niet en stelden een „mysterie" Commissaris aan om de gevangenis te besturen".

Larisse echter kreeg het gedaan, door middelen, die niet onthult mogen worden en bereikte Engeland. Al had hij nu 20 maanden nodig gehad om uit de handen der Duitsers te komen, schrikte hem dat niet af van prompt onmiddellijk na zijn aankomst weer zijn plaats op de Nederlandse vloot in te nemen en thans doet hij weer getrouw zijn dienst.

PERSONALIA.

— Pater Frederik **Wagemans** S.J. van Hasselt (België) is 77 jaren oud, overleden.

— Professor Louis **Gillet**, lid van de Franse Academie, is te Parijs overleden. Professor Gillet is ook enige tijd hoogleraar geweest te Montréal in Canada en was vooral bekend als letter- en geschiedkundige. (Of Professor Gillet verwant is aan Pater Martin Gillet, Magister-generalis van de Dominicanen, heeft de Redactie niet kunnen nagaan).

NIEUWS UIT BELGIË.

— De Belgische kringen van Londen hebben de volgende verklaring ontvangen van een Belgische verpleegzuster:

„Bij het begin van de inval in België, in Mei 1940, was ik te Leuven, waar ik een zieke vrouw verzorgde die zich niet kon verplaatsen. Dientengevolge werd ik niet geëvacueerd met de bevolking. Toen ik mij op een zeker ogenblik, buiten bevond, werd ik verrast door een groep Duitse soldaten die in de stad waren binnengedrongen. Die soldaten hebben mij aangehouden en hebben mij ondervraagd. 19 Britse soldaten, die naar het hospitaal van Leuven gekomen waren om er pharmaceutische producten te halen, ten einde ze aan de Duitse troepen te ontnemen, werden gevangen genomen. De Britse soldaten werden opgesloten in een afzonderlijk gebouw dat voorbehouden was aan patiënten die door een besmettelijke ziekte zijn aangetast.

Kort daarna hebben de Duitsers dit gebouw in brand gestoken.

Ik heb geen enkel Brits soldaat zien buitenkomen en tijdens de brand kon ik de geur van verbrand vlees waarnemen."

KATHOLIEKE ACTIE IN MEXICO

In Guadalajara is het eerste recreatieoord voor soldaten geopend door de Katholieke Actie. Men heeft het plan voort te gaan met het organiseren van zulke instellingen. In Guadalajara heeft men een huis gehuurd, waar een boekerijtje is ingericht, een kamer voor spelen, een gymnastiekzaal, baden, medische en andere diensten.

CURAÇAO

LANDVOOGDELIJKE NIEUWJAARSWENS.

Zijne Excellentie de Gouverneur zond de volgende brief aan den Weleerwaarden Heer Rabbijn Is. Jessurun Cardozo, alhier.

Weleerwaarden Heer,

Het is mij een behoefte U met U alle Joodsche ingezetenen van dit Staatsdeel mijn hartelijke en gelukkig Nieuwjaar te wenschen.

Ik weet, hoevelen onder U gedrukt zijn door zwaar leed en gepijnigd worden door de gedachten over betrekkingen en vrienden, die ver weg, leven onder de schaduw van smaad, lijden en dood.

Wat mogelijk en verantwoord was, heeft het Staatsdeel, met name ook voor Joodsche vluchtelingen gedaan.

Ik ben er zeker van, dat het gelukkig was, dit te kunnen doen en dat eens de dagen zullen komen, die ook weer zon zullen brengen aan U en de Uwen.

Moge[n] de kinderen Israëls, ondanks alle ellende, in het komende jaar troost vinden in — mij dunkt reeds in de feiten bevestigend wordende — woorden van den Psalmist: „Beveel Uw weg aan den Heer en hoop op Hem en Hij zal het doen. Hij zal Uw recht doen schijnen as licht en zijn oordeel zal helder zijn als de volle dag".

De Gouverneur van Curaçao,
w.g. P. Kasteel.

JOODS NIEUWJAAR.

Bij de wisseling des jaars biedt de de Redactie allen Joodsen lezers-vrienden hare oprechte gelukwensen aan en bidt zij zen Eeuwige, dat de volke der bezoeking van het Joodse volk welhaast verkort worden.

ZATERDAG GROTE WAPENSCHOUW.

Een militaire parade van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen zal Zaterdagmorgen aanstaande in Willemstad trekken over de Wilhelminabrug, verder langs de Pietermaaiweg en naar het Oostelijk einde van Scharlo.

De parade zal worden afgenomen door Zijne Excellentie Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel, Schout bij Nacht Theodore E. Chandler, Schout bij Nacht Carel J. Baron van Asbeck en Kolonel William V. Rattan bij een plaats nabij het Wilhelmina Park.

DE HEER EN MEVROUW
GIJSEN — LEEKSMA
geven met blijdschap kennis van de geboorte eener dochter.
ARUBA, 27 SEPTEMBER 1943.

VOORZITTER RUSTIGE.

Op de jl. Maandag gehouden jaarlijkse Algemene Vergadering van de „Vereniging" ter behartiging van de staatkundige, economische en culturele belangen van Curaçao" werd tot voorzitter gekozen de Heer **Jan Rustige**.

Dr. Pieter H. Maal trad af als voorzitter en werd tot erelid der voornoemde Vereniging benoemd.

OUDE VROUW AANGEREDEN.

Hedenmorgen omstreeks half elf werd voor de pro-Cathedraal in de Bredestraat (Otrabanda) de zeer oude vrouw Wiwi Conquet aangereden door een Curaçaosen militairen motorrijder. De vrouw liep een vrij ernstige wonde op aan het achterhoofd, doch verloor het bewustzijn niet. Mogelijke inwendige kneuzingen waren niet zichtbaar.

De eerste hulp werd verleend door den Rode-Kruis-man Alfred Capello, doch na enkele minuten arriveerde de ambulance van de Militaire Politie, die de verdere zorg voor de arme vrouw op zich nam.

Pater Athanasius Volk O.P. bood geestelijke bijstand.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **In de afgelopen nacht** hebben vliegtuigen van het Britse Bommenwerperscommando een hevige aanval gedaan op Bochum in het Ruhrgebied. Andere doelen in het Ruhrgebied werden eveneens aangevallen en er werden mijnen gelegd in vijandelijke wateren. Een vijandelijk vliegtuig werd boven Nederland vernield door vliegtuigen van het Gevechtscommando op patrouille. 8 Bommenwerpers worden vermist.

— **Het 5e leger** nadert de stad Napels snel uit het Zuiden en Zuid-Oosten.

— **Moskou** meldt een nieuwe opmars van 16 kilometer door het Rode leger in de richting van Zhlobin op de weg naar Minsk.

— **Een speciale Britse** militaire marine- en luchtvaart-missie onder leiding van Generaal Majoor J. S. Lethbridge zal spoedig in de Stille Zuidzee arriveren op weg naar Australië. De missie zal methoden bestuderen om de Britse samenwerking met de Verenigde Staten in toekomstige krijgsverrichtingen tegen de Japanners zo nauw mogelijk te doen zijn.

— **Nazie-divisies** zijn in strijd gewikkeld tegen Joegoslavische guerrillero's langs een front van 200 kilometer in Noord-Italië op weinig meer dan 160 kilometer van de Duitse grens. Er wordt bloedig gevochten in de uitlopen van de Dolomieten tussen Venetië en Triëst. Een zegsman van Berlijn deelde mede, dat de Joegoslaven hier bruggen en spoorlijnen opblazen. Het gehele gebied is „onveilig" en Duitse troepenbewegingen zijn slechts mogelijk in gehele colonnes. Verder naar het Zuiden voeren de Duitsers overhaast versterkingen aan voor de troepen, die Split op de guerrillero's veroverden.

— **Het Russische geschut** bestookt de Duitsers op de hoge klippen bij Kiev uit talloze stellingen in de voorsteden op de Oostelijke oever van de Dnjepr. De Sovjets zijn in het bezit van de gehele Oostelijke oever tegenover de stad.

— **Transocean** meldde, dat de Secretaris-Generaal voor Jacques Doriots pro-nazie Franse Populaire Partij in het Marine Departement, een zekere Dr. Jolicoeur, gisteren te Reims werd doodgeschoten door een onbekenden aanrander, die wist te ontsnappen.

Dit is de tweede moord welke binnen de laatste drie dagen uit Frankrijk gemeld wordt. Dinsdag werd Julius Ritter, een ambtenaar van de Duitse arbeidsdienst, vermoord.

Handelaren voor de Rechtbank.

Veroordelingen wegens prijsopdrijving van 50 tot 200 gulde boete.

Van Boven over vervangingswaarde.

In de Statenvergadering van 17 September verklaarde Drs. Jan Hubert van Boven, dat „de volgende week 12 zaken van prijsopdrijving berecht worden. Daaruit kunnen dan conclusies getrokken worden".

Gisterenmorgen zijn deze 12 zaken berecht. De Rechtbank werd voorgezeten door Mr. Willem B. J. Aberson. De Heer Willem F. M. Lampe vertegenwoordigde het O.M. Griffier: Jan Eleonora.

Met uitzondering van één zaak — die tegen Heins Perlman — werd in alle zaken direct vonnis gegeven. Den handelaren, van groot tot klein, werden boetes opgelegd van ƒ 50.— tot ƒ 200.—. En zelfs ging Rechter Aberson zo ver, dat hij in twee zaken de door den Officier van Justitie geeiste straffen nog vergrootte.

Wij zullen niet al de zaken stuk voor stuk nagaan, teneinde niet in herhalingen te vallen, hoewel gerust gezegd kan worden, dat de straffen, niet alleen opgelegd werden wegens het opdrijven van de prijs van levensmiddelen. Hier volgen enkele der desbetreffende producten suiker, corned beef, lucifers, blikmelk, sigaretten, maïsmeel, aardappelen, uien.

Het argument van verschillende beklaagden, dat zij niet op de hoogte zouden zijn geweest van de vastgestelde maximumprijs, werd door Rechter Aberson telkenmale van de hand gewezen. Elke handelaar, vooral elke handelaar in het groot, dient op de hoogte te zijn van de maximumprijzen, zoals die door het Departement van Sociale en Economische Zaken in de kranten gepubliceerd worden. Men leze daarom geregeld de krant. Ook al was men ervan overtuigd, dat men verlies zou lijden indien tegen de vastgestelde maximumprijs verkocht wierd, dan mocht deze maximumprijs toch niet overschreden worden. In zulk geval diene men zich te wenden tot het Departement van Sociale en Economische Zaken, dat een onderzoek zal stellen in de zaak en eventueel een schriftelijke vergunning zal vestrekken om de oorspronkelijke maximumprijs te overschrijden. Iedereen, die boven de algemeen bekende maximumprijs verkoopt moet dus zulk een vergunning op aanvraag kunnen tonen.

De Rechter was van mening, dat ernstig tegen prijsopdrijving moet worden opgetreden. Al is de maximumprijs lichtelijk overschreden, zo dit herhaaldelijk voorkomt zal de kleine man dit degelijk voelen in zijn uitgaven. Tegen dit „sociaal euvel" moet krachtig opgekomen worden.

De zaak Perlman.

Eén zaak week sterk af van de overige en deze was ook de enige waarbij de beklaagde de hulp van een advocaat had ingeroepen.

De beklaagde Heins Perlman wordt ervan beschuldigd de verkoopsprijs van Siestasigaren uit Sumatra van ƒ 1.90 per blik van 20 sigaren te hebben opgevoerd tot ƒ 2.75 per blik en zelfs een aanbod van ƒ 3.— per blik te hebben gedaan.

De beklaagde, die werd bijgestaan door Mr. Oreste Burghardt, zeide in zijn verweer, dat een bestelling bij hem was geplaatst door de Firma Henderson tegen de prijs van ƒ 1.90 per blik. Hieraan voegt de beklaagde toe, dat de Firma Henderson hem aan het agentschap geholpen had, zodat hij wel een redelijke prijs moest berekenen.

Drie of vier zendingen heeft de beklaagde ontvangen. De laatste zending arriveerde in Februari 1942 en op 18 Maart is de aflevering aan Henderson geschied. De Heer Perlman geeft toe later een voorraad verkocht te hebben aan Casa Amarilla tegen de prijs van ƒ 2.75 per blik en aan Oranje Hotel te hebben aangeboden tegen ƒ 3.— per blik, welk aanbod evenwel niet werd geaccepteerd.

Als reden voor deze prijsstijging geeft de beklaagde Perlman op, dat hij de prijzen „iets" heeft aangepast aan de prijzen waartegen hij dan zou kunnen kopen. Om zijn vermeend recht hiertoe te stijven verklaart hij, dat de Heer van Boven ook Surinaamse rijst gekocht had tegen ƒ 7.50 per baal en op dezelfde wijze de prijs successievelijk opvoerde tot ƒ 10.50.

Dit ontlokt aan den Rechter de opmerking: „Ik zie, dat u nu van het defensief tot het offensief overgaat".

Getuige Van Boven.

De getuige, Jan Hubert van Boven, Directeur van het Departement van Sociale en Economische Zaken, wordt thans gehoord.

De Heer Van Boven begint te ontkennen, dat hij de prijs van Surinaamse rijst — welke volgens hem zeer goede rijst is — klakkeloos zou hebben opgedreven.

De beklaagde wil aantonen, dat hij dezelfde methode als hem (Van Boven) zou hebben gevolgd, doch dit is absoluut onwaar.

Om zijn bewering te staven deelt hij mede, dat hij een telegram- en briefwisseling met Suriname heeft gehad over de prijs, welke door Suriname werd opgevoerd, aangezien men daar van mening was, dat er hier een winst op gemaakt werd bij verkoop aan derden, die eigenlijk aan Suriname toekwam.

Het verschil met het geval van Perlman — zo zegt de getuige — is dat deze koopman geen sigaren meer uit Sumatra kòn krijgen na Februari 1942.

De prijs daarvan kon dus niet meer stijgen. En van elders kan de beklaagde geen sigaren krijgen als die van Sumatra. De beklaagde komt hiertegen op, aangezien volgens hem geen enkele sigarenkokers op het merk let en er wel soortgelijke sigaren verkrijgbaar zijn.

Er ontstaat thans een uitvoerige discussie over de theorie van „vervangingswaarde" tussen den Heer Van Boven, Rechter Aberson en Verdediger Burghardt.

Het standpunt van den Heer Van Boven is „dat men de prijs van een oude partij wel mag verhogen tot die, welke betaald is voor een nieuwe partij, mits die reeds ontvangen zij. Natuurlijk moet echter ook in aanmerking genomen worden de hoeveelheid welke daarbij betrokken is.

De Heer Van Boven zegt voorts, dat sigaren en over het algemeen rookartikelen niet tot de luxe-artikelen gerekend worden. Hij ontkent ooit in enig gesprek met den beklaagde te hebben gezegd, dat sigaren tot de luxe-artikelen behoren en de Heer Perlman daarom niet vervolgd zou worden.

Getuige Kronenberg.

De getuige Kronenberg, controleur bij het Departement van Sociale en Economische Zaken, verklaart de boekhouding van den Heer Perlman te hebben ingezien. Volgens deze boekhouding werd aan Henderson verkocht tegen ƒ 1.90 en aan Casa Amarilla tegen ƒ 2.75. De prijs waarvoor de Heer Perlman de sigaren aankocht taxeert de getuige op ƒ 1.10 tot ƒ 1.20. Bij de verkoop aan Henderson boekte hij dus reeds een behoorlijke winst.

Na de verklaringen van den getuige Kronenberg vraagt de Heer Lampe om de zaak enige tijd uit te stellen gezien het late uur en ook opdat men gelegenheid hebbe een en ander nader te bestuderen.

Hiertegen protesteert Verdediger Burghardt. Volgens hem heeft de Rechter een voldoende inzicht kunnen krijgen in de zaak, weshalve hij verzoekt thans het oordeel te vellen.

Rechter Aberson treedt echter in het verzoek van den Heer Lampe en stelt de zaak voor twee weken uit. Dan kunnen requisitoir en pleidooi gehouden worden.

FILM

Nederlandse Traditie (Cinelandia) is een film die de bedoeling heeft ons Rijk en zijn oorlogsinspanning in Engels sprekende landen bekend te maken. Als geheel is zij zeer goed geslaagd, al doet een ding onpleizierig aan: de in Marker broeken en met Zeeuwse kappen en op „wooden shoes" lopende mensen.

Als reclame voor toerisme is dit yellicht aantrekkelijk, ons land heeft wel meer karakteristieke zijden dan juist deze bij tij en ontij opgerakelde uitzonderingen. Een stadsgezicht, het IJ-veer, het treinverkeer geven een betere indruk van wat Nederland werkelijk is en gelukkig heeft men die er ook in verwerkt. Van Oost-Indië — wier bewoners in dit filmpje East-Indians genoemd worden en niet met het gekleurde woord „Indonesiërs" dat zelfs magistraten thans opeens gebruiken — en van Suriname en van Curaçao zijn mooie opnemingen ingelast.

Bekende gezichten als van den Schout-bij-Nacht en zijn Hoofdaalmoezenier tezamen met zijn aanplakbiljet over het Allied Seamen's Home aan de Klipstraat, alsmede het interieur van dit bekende instituut, Habaai's Seppen (dit maal zonder Goede Geest), dit alles zijn aardigheden die ieder altijd leuk vindt. Maar ons breekt het hart steeds bij het zien van bombardementen op het moederland, of vijand of vriend die uitvoeren. Het is nodig om het weer te bevrijden. Dat weet elk, maar de indruk van deze film moge voor vele buitenlanders goed zijn (het is een mooi gemaakte film), òns doet het zien van de schennis van die zo gewijde geboortegrond pijn.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Do., 30 Sept.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 553.

Shipping & Supplies: 7.30 tot 23 uur tel. 51 en 458; 23 tot 7.30 uur Meinster tel. 304.

Scheepvaart Afdeling: Schinkel, tel. 440, Emmastad 113A.

Dok Afdeling: De Klerk, tel. 431 en Prins, tel. 330.

Wekelijkse bridgeavond: De prijswinnaars waren Dinsdag jl: 1e prijs de Heren Karhof en Bart; 2e prijs de Heren Van Hees en Van Lingen; 3e prijs de Heren Fraterman en Muskens; slemprijs Mevrouw Bart en de Heer Nijhof; poedelprijs de Heren Boersman en Audier.

Dinsdag 5 October geen bridgeavond wegens toneelrepetitie in het clubgebouw.

Wij ontvingen.

Philip Hanson Hiss, A Selective Guide to the English literature on the Netherlands West Indies, uitgegeven door het Nederlandse Inlichtingenbureau te New York, 1943; 129 blz.

Als het Nederlandse Inlichtingenkantoor ooit zijn taak begrepen heeft, dan is het thans geweest. Een goed bijgewerkte, goed opgezette bibliographie omtrent ons staatsdeel was broodnodig en waar het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling hierin te kort schiet, zit er niets anders op dan dat een andere instelling het doet. Dit heeft nog het voordeel gehad, dat het terstond gedrukt kon worden, dat verschillende lettertypen konden worden gebruikt e.d. alles mooie dingen, die hier onmogelijk zijn. Hebben wij wel eens een afkeurend woord over het Inlichtingenkantoor moeten schrijven, thans voegt lof.

Curaçao en Suriname worden afzonderlijk behandeld, achtereenvolgens naar algemene werken, officiële publicaties, geschiedenis en oudheidkunde, bestuur, missie, staatkunde, recht, maatschappelijke toestanden, staathuishoudkunde, menskunde, aardrijkskunde, wetenschap, taal- en letterkunde en tenslotte Wereldoorlog I en II. Vele publicaties zijn 2 of 3 maal vermeld, nl. in verschillende rubrieken. De godsdienst is er het slechtst afgekomen, althans wij vermoeden, dat er zeker meer dan de twee genoemde boeken omtrent de godsdienst in Curaçao geschreven zullen zijn.

Thans zullen Dr. Goslinga en de Heer Simons moeten zorgen, dat alle uitgaven en artikelen, die hier vermeld zijn in enkele exemplaren in de Gouvernementsboekerijen komen en dat een voorraad-verzameling aangelegd worde om na de oorlog naar de voornaamste boekerijen in Nederland en Indië te sturen. Vele tijdschriften zullen, als men nú niet koopt, uitverkocht zijn.

— Drie met revolvers gewapende patriotten zijn in de cabines van een bareelwachter binnengedrongen, op de spoorlijn Brussel-Denderleeuw, en, na den wachter gebonden te hebben, hebben zij het seintoestel vernield.

— Te La Louvière (Henegouwen) werd de politieagent, die gelast was de bedienden te beschermen die de distributiezegels transporteerden, welke bestemd waren voor de bevolking, aangerand door een groep saboteurs die, na hem ontwapend te hebben, zich van de zegels meester gemaakt hebben.

Een Amigoe in de hand, brengt vreugde in het land.

VOORLICHTING AAN HANDEL EN PUBLIEK.

Flitsen in het buitenland.

De Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

1. Gedurende een periode van twintig jaren, vóór het uitbreken van den huidigen oorlog, waren de Vereenigde Staten importeurs van voedingsmiddelen daar tusschen 1932 en 1940 de landoppervlakten gebruikt voor landbouw verminderde met 27.5 millioen acres, of met meer dan 7%.

Het wegwerken van dit verlies in bruikbaar land, of tenminste het meer productieve deel daarvan, is een van de hoofdproblemen in deze oorlogstijd.

2. De prijscontrôle-autoriteiten stellen vóór het voorbeeld van Groot Brittannië en Canada te volgen door het verleenen van subsidies uit te breiden. Rapporten toonen regeeringsplannen aan om desnoods met verlies een toenemend aandeel van de landsvoedseltoevoer te koopen en te verkoopen om verdere prijsstijging te voorkomen.

3. De scheepswerven leverden 168 vrachtschepen af, met een totaal tonnage van 1.676.500 ton in Juni 1943 tegen 175 in Mei en 137 in April.

Het aantal van Juni brengt de geheele productie over het eerste halfjaar op een totaal van 879 schepen met een tonnage van 8.818.623 ton in vergelijking met de 746 schepen, vertegenwoordigende 8.089.732 ton gedurende het geheele jaar 1942 afgeleverd.

Groot Britannië

Meerdere aanwijzingen van doeltreffende stabilisatie van de gemiddelde prijzen worden vermeld. De index van het Ministerie van Handel van de groothandelprijzen over Juni is 163.1% over het gemiddelde van 1930 in vergelijking met de 163.3% over Mei en de 159.8% een jaar geleden.

De levenskosten over de laatste twee jaar zijn practisch evenwichtig gehouden op een hoogte, ongeveer 28% boven die van juist voor dezen oorlog.

Brazilië.

Het tekort aan suiker in de Zuidelijke landen leidde tot een distributie van dit artikel.

Zooals wordt vernomen uit de persberichten zijn daar nu ook brood en boter bijgekomen.

De productie en distributie van cacao is kortgeleden onder Regeeringstoezicht geplaatst.

Uruguay

Snel herstellende van de gevolgen van een strenge droogte gedurende de laatste maanden zijn de nog lang naslepende uitvloeisels van deze ramp in Uruguay evenals in de omringende landen, onvermijdelijk.

„Een potentieel grooter gevaar", volgens een plaatselijken waarnemer", is nu de trapsgewijze kunstmatige opdrijving van het prijsniveau, als een gevolg van een verminderde toevoer en een verhoogde vraag naar voedingsmiddelen.

Overgenomen van Survey of CURRENT BUSINESS — July 1943.

BEKENDMAKING.

Met ingang van heden, den 28sten September, zijn de navolgende maximum-prijzen vastgesteld, waardoor de vorige voor dezelfde artikelen komen te vervallen:

Zaklantaarnbatterijen (alle maten) per cel	f.	0,25
Amerikaansche aardappelen per krat van 50 lbs	f.	10,—
per ½ kg	f.	0,275
„Pabst Blue Ribbon" bier per carton (24 fleschen)	f.	12,50
bij verkoop door vergunninghouders per flesch	f.	0,75
bij alle andere verkoop per flesch	f.	0,60

DE GEZAGHEBBER,

WAGEMAKER.